

อิทธิพลของการจัดการทางการเงินต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน
ของธุรกิจในจังหวัดสงขลา

Influence of Financial Management Practices on the Financial
Performance of the Businesses in Songkhla Province

วรกร ภูมิวิเศษ^{1*} และ นาเดีย ยะโก๊ะ²
Worakorn Pumiviset ^{1*} and Nadia Yakoh²

¹อาจารย์ สาขาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

¹Lecturer, Department of Accounting, Faculty of Management Sciences, Songkhla Rajabhat University

²นักศึกษา สาขาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

²Student, Department of Accounting, Faculty of Management Sciences, Songkhla Rajabhat University

*Corresponding email: worakorn.pu@skru.ac.th

Received: March.9, 2025.; Revised: May.10, 2025.; Accepted: May.23, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษาอิทธิพลของการจัดการทางการเงินต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจในจังหวัดสงขลา เน้นการจัดการทางการเงิน 3 ประการ ประกอบด้วย การจัดการเงินทุนหมุนเวียน การจัดการงบประมาณการลงทุน และการจัดการสินทรัพย์ โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องที่สามารถให้ข้อมูลได้ของธุรกิจในจังหวัดสงขลา จำนวน 159 แห่ง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert scale) อธิบายข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนาด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง รวมทั้งพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเพื่ออธิบายความสัมพันธ์พื้นฐานของตัวแปร และการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยด้วยโมเดลสมการโครงสร้าง ผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงโมเดลสมการโครงสร้างมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และการจัดการทางการเงินส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน โดยการจัดการทางการเงินที่ดีช่วยส่งเสริมธุรกิจให้มีความสามารถในการแข่งขันซึ่งส่งผลที่ดีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจ และช่วยส่งเสริมธุรกิจให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนซึ่งสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศไทยได้ด้วยการจัดการทางการเงินที่ดี นอกจากนี้ยังสามารถเติมเต็มช่องว่างการศึกษา โดยเฉพาะงานศึกษาที่สนับสนุนการบริหารเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจทางธุรกิจ

คำสำคัญ : การจัดการทางการเงิน, ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, ผลการดำเนินงาน

ABSTRACT

This study investigates the influence of financial management practices on the financial performance of the businesses in Songkhla province, concentrating on three dimensions: working capital management, investment budget management, and asset management. We gathered data from executives and relevant individuals who provided information about 159 businesses in Songkhla province. The sample group in this study employed a convenience sampling strategy, with a Likert scale questionnaire as the instrument. The data was summarized using simple statistics like percentages, averages, and measures of variation, along with the Pearson correlation coefficient to show the basic relationships between the variables and the research goals by examining the structural equation model (SEM). The study's results indicate that the structural equation model fits the empirical data and that financial management practices positively influence the financial performance of businesses in Songkhla province. Effective financial management techniques enhance competitiveness, positively impacting financial performance and supporting sustainable corporate development, hence, generating economic value for Thailand. Furthermore, this research can bridge the gaps in previous studies, especially those that support the role of management accounting in enhancing company decision-making.

Keywords : Financial management practices, Performance, SMEs

บทนำ

ในช่วง 3 ทศวรรษที่ผ่านมาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีความสำคัญในระบบเศรษฐกิจทั้งในประเทศพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนา (Karadag, 2015) โดยสามารถผลักดันให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน เป็นธุรกิจที่สร้างมูลค่าแก่ระบบเศรษฐกิจ รวมทั้งการกระจายรายได้ต่าง ๆ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการสร้างรายได้ให้กับประเทศ (นิตยา โพธิ์ศรีจันทร์ และศิริวรรณ เพชรไพร, 2565) สำหรับประเทศไทยในปี 2566 GDP ของ SMEs คิดเป็นสัดส่วน 35.2% ของ GDP รวมทั้งหมด (ฝ่ายวิเคราะห์สถานการณ์และเตือนภัยทางเศรษฐกิจ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2566) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญทางเศรษฐกิจของ SMEs ในประเทศไทย

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาและการเติบโตของ SMEs คือความท้าทายที่ SMEs ต้องเผชิญในการเข้าถึงทรัพยากรทางการเงิน เช่นเดียวกับการใช้เงินทุนที่ได้รับอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การมีระบบการจัดการเงินสดที่ดีก็มีความสำคัญต่อการอยู่รอดของ SMEs (Karadag, 2015) และนักวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า SMEs มีอัตราความล้มเหลวสูงประมาณ 90% ทั่วโลกซึ่งเกิดจากการจัดการทางการเงินที่ไม่ดี (Zada, Yukun, & Zada, 2021) และจากการศึกษาของฐิตา เกกานนท์ (2562) พบว่า SMEs ในประเทศไทยเผชิญปัญหาสำคัญ คือ ต้นทุนธุรกิจสูงและผันผวนอันเนื่องมาจาก

ปัจจัยต่าง ๆ และหนึ่งในปัจจัยคือการขอสินเชื่อ การบริหารจัดการ รวมถึงปัญหาความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการเงิน ทำให้การเข้าถึงแหล่งเงินทุนเป็นอุปสรรคสำคัญ เนื่องจากถูกมองว่ามีความเสี่ยงสูงเพราะประวัติการเงินไม่ชัดเจน ดังนั้น การจัดการทางการเงินได้กลายเป็นประเด็นที่น่าสนใจเนื่องจากมีหลักฐานเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับบทบาทสำคัญที่มีต่อการกำหนด ความเป็นอยู่ที่ดีขององค์กรและกลายเป็นประเด็นสำคัญในศตวรรษที่ 21 (Abakah, 2019; Zada, Yukun, & Zada, 2021) โดยการกำหนดกลยุทธ์ทางการเงินมีความสำคัญสำหรับ SMEs เช่นเดียวกับบริษัทขนาดใหญ่ เนื่องจากต้องแข่งขัน ด้วยทรัพยากรที่จำกัดในบริบทที่มีความเสี่ยงและความไม่แน่นอนสูง (Karadag, 2015) ซึ่งธุรกิจต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับตัวรอบด้านโดยการนำระบบการจัดการทางการเงินที่มีประสิทธิภาพมาใช้ ซึ่งข้อมูลพื้นฐานทางการจัดการ การเงินจะช่วยให้ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีศักยภาพสามารถเข้าถึงสินเชื่อได้มากขึ้นอีกด้วย (ฐิตา เกษานนท์, 2562)

ช่วงเวลาที่ผ่านมามีจังหวัดสงขลากำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคใต้ โดยมุ่งเน้นการเป็นศูนย์กลางในด้านต่าง ๆ ทั้งการค้าการลงทุน การท่องเที่ยวของภาคใต้ตอนล่าง การศึกษา และการแพทย์ โดยในปี 2564 จังหวัดสงขลาเป็นขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดของภาคใต้ นอกจากนี้เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด สงขลา 20 ปี พ.ศ. 2566-2585 ยังคงมีแผนผลักดันด้านเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง (คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบ บูรณาการ, 2566) โดยจากข้อมูลพื้นฐานของสถานประกอบการในจังหวัดสงขลาปี 2565 สถานประกอบการส่วนใหญ่ ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการขายปลีก รองลงมาเป็นการบริการอาหารและเครื่องดื่ม การผลิตและอื่น ๆ พิจารณานาขนาดของ สถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดเล็ก จำนวนคนทำงาน 1-15 คน สูงถึงร้อยละ 97.73 และ รูปแบบ การจัดตั้งตามกฎหมายพบว่าร้อยละ 87.09 มีรูปแบบการจัดตั้งเป็นส่วนบุคคล รองลงมาในรูปแบบการจัดตั้งเป็น บริษัทจำกัดและอื่น ๆ (สำนักงานสถิติจังหวัดสงขลา, 2565) และจากข้อมูลของปี 2567 มีการขยายตัวของภาคบริการ จากจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมจาก ผลิตภัณฑ์ยางพารา รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของการบริโภคของภาคเอกชน ซึ่งส่งผลให้เศรษฐกิจจังหวัดสงขลาขยายตัวเมื่อ เทียบกับช่วงเวลาเดียวกันกับปีก่อน โดยดัชนีชี้วัดผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดเป็นอันดับที่ 14 จาก 77 จังหวัด ถึงแม้ว่า นิติบุคคลจัดตั้งใหม่ลดลง แต่จำนวนธุรกิจ SMEs รวม มีจำนวนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน (สำนักงานคลังจังหวัดสงขลา, 2568)

ด้วยความสำคัญทางเศรษฐกิจของภาคใต้ และธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ก็เป็นพื้นฐาน ของเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ หากธุรกิจในจังหวัดสงขลาสามารถปฏิบัติตามในการจัดการเงินไปใช้อาจจะช่วยส่งเสริม ธุรกิจมีความสามารถในการแข่งขันซึ่งส่งผลที่ดีต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน และส่งเสริมธุรกิจให้มีการพัฒนาอย่าง ยั่งยืนซึ่งสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศไทยได้ด้วยการจัดการทางการเงินที่ดีโดยการศึกษาสนับสนุน ทางทฤษฎีฐานทรัพยากร (Resource-Based View: RBV) ถึงความสัมพันธ์ระหว่างแนวทางการปฏิบัติของการจัดการ การเงินและผลการดำเนินงานขององค์กร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาอิทธิพลของการจัดการทางการเงินต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจในจังหวัดสงขลา

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ทฤษฎีมุมมองฐานทรัพยากร (Resource-Based view: RBV)

ทฤษฎีมุมมองฐานทรัพยากร (RBV) อธิบายการมีทรัพยากรหรือความสามารถบางอย่างของธุรกิจช่วยให้ธุรกิจได้เปรียบทางการแข่งขันและบางอย่างช่วยให้มีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นในระยะยาว (Dyer & Singh, 1998) การศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษาปัจจัยภายในซึ่งได้แก่การจัดการทางการเงินที่ประกอบไปด้วย จัดการเงินทุนหมุนเวียน การจัดการงบประมาณการลงทุน และการจัดการสินทรัพย์ ซึ่งเป็นความสามารถในการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่แต่ละธุรกิจมีความสามารถที่แตกต่างกัน ซึ่งการจัดการทางการเงินจากการศึกษาที่ผ่านมาส่งผลกระทบต่อความสามารถทางการแข่งขันที่แสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่แตกต่างกันได้ จากแนวคิดของ Barney (1991) ทรัพยากรของธุรกิจซึ่งรวมถึงสินทรัพย์ ความสามารถ กระบวนการ คุณลักษณะ และความรู้ที่บริษัทมีอยู่สามารถนำมาใช้เพื่อกำหนดและใช้กลยุทธ์ในการแข่งขันของธุรกิจได้ ธุรกิจมุ่งเน้นการแสวงหากำไรโดยใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายนี้ ตามทฤษฎี RBV (Resource-Based view) บริษัทที่มีทรัพยากรเฉพาะ (ทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้) จะมีความได้เปรียบเชิงการแข่งขันและมีประสิทธิภาพเหนือกว่าบริษัทที่ไม่มีทรัพยากรและความสามารถดังกล่าว (Yang et al., 2018)

การจัดการทางการเงิน (Financial management practices)

การจัดการทางการเงินคือวิธีการในการจัดการเงินซึ่งกล่าวถึงการกำหนด การจัดหา การจัดสรร และการใช้ทรัพยากรทางการเงิน โดยปกติแล้วการจัดการทางการเงินมีเป้าหมายเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์บางอย่าง (Abakah, 2019) โดยแนวปฏิบัติในการจัดการทางการเงิน คือชุดของขั้นตอนมาตรฐานที่พัฒนาขึ้นเพื่อจัดการกับการรายงานทางการเงิน โดยการจัดการเงินทุนหมุนเวียน การจัดการงบประมาณ และการจัดการสินทรัพย์ ได้รับการระบุเป็นส่วนประกอบของแนวปฏิบัติในการจัดการทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับเงินทุนของบริษัท ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการบริหารทรัพยากรทางการเงินและการตัดสินใจทางการเงิน (Otoo, 2024)

1) การจัดการเงินทุนหมุนเวียน (Working capital management)

การจัดการเงินทุนหมุนเวียน เกี่ยวข้องกับการจัดการสินทรัพย์หมุนเวียนในธุรกิจโดยมีวัตถุประสงค์คือเพื่อให้มีสภาพคล่องเพียงพอและเหมาะสม (Ahmed, 2022; Mang'ana, Hokororo, & Ndyetabula, 2024) การจัดการเงินทุนหมุนเวียนเกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายสินทรัพย์หมุนเวียนและการจัดหาเงินทุนสำหรับสินทรัพย์หมุนเวียน (Ahmed, 2022) เงินทุนหมุนเวียนถือว่ามีสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของธุรกิจ การรักษาสภาพคล่องที่เพียงพอจะทำให้การดำเนินธุรกิจเป็นไปอย่างราบรื่น โดยทั่วไปเชื่อกันว่าเมื่อองค์กรมีเงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอ จะไม่สามารถใช้ทรัพย์สินถาวรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Zada, Yukun, & Zada, 2021) นอกจากนี้การจัดการเงินทุนหมุนเวียนมีความสำคัญโดยเฉพาะธุรกิจในตลาดเกิดใหม่ เนื่องจากบริษัทที่ดำเนินงานเป็น SMEs ที่มีการเข้าถึงตลาดทุนระยะยาวจำกัด (Karadag, 2015) เช่นเดียวกับประเทศไทย ในการศึกษาครั้งนี้พิจารณาการจัดการเงินทุนหมุนเวียนจากการจัดการเงินทุนที่ดี การประมาณการกระแสเงินสด การจัดการบัญชีเจ้าหนี้อย่างถูกต้อง การมีระบบการติดตามลูกหนี้ และการมีกระแสเงินสดที่เพียงพอต่อความต้องการในแต่ละวัน

2) การจัดการงบประมาณการลงทุน (Capital budget management)

การจัดการงบประมาณการลงทุน คือ กระบวนการประเมินและตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการลงทุน การจัดทำงบประมาณเงินทุนยังเกี่ยวข้องกับการประเมินว่ากระแสเงินสดที่คาดการณ์จากการลงทุนที่เสนอว่ามีความเหมาะสมเพียงพอในการทำการลงทุนดังกล่าวหรือไม่ โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาถึงความเสี่ยงและความไม่แน่นอนของ

กระแสดิจิทัล (Alleyne, Armstrong, & Chandler, 2018) ซึ่งแนวปฏิบัติในการจัดทำงบประมาณเงินทุนเป็นสิ่งสำคัญต่อการอยู่รอดและการเติบโตขององค์กร โดยการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ SMEs สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานจากการจัดการที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณได้ (Al Wahaibi et al., 2024; Mang'ana, Hokororo, & Ndyetabula, 2024) และเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ตัดสินใจควรเข้าใจวิธีการประเมินโครงการอย่างถูกต้องเพื่อให้สามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม และการจัดทำงบประมาณลงทุนถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับ SMEs เมื่อเปรียบเทียบกับองค์กรขนาดใหญ่ เนื่องจาก SMEs ไม่มีการเข้าถึงตลาดสาธารณะมากนักเพื่อขอรับเงินทุน (Zada, Yukun, & Zada, 2021) ในการศึกษาครั้งนี้พิจารณาการจัดการจัดทำงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอต่อการทำธุรกรรมที่เกิดขึ้น การจัดทำรายงานทางการเงิน การจัดทำงบประมาณตามกิจกรรม และการวิเคราะห์ทางการเงิน

3) การจัดการสินทรัพย์ (Asset management)

การจัดการสินทรัพย์เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเชิงกลยุทธ์ กลยุทธ์การจัดการสินทรัพย์ที่เหมาะสมจะนำไปสู่การจัดการความเสี่ยงและวงจรชีวิตของสินทรัพย์ทางกายภาพที่ดียิ่งขึ้น โดยกิจกรรมภายในระบบการจัดการสินทรัพย์ รวมถึงการวางแผน การดำเนินการ การติดตาม และการตรวจสอบ โดยองค์กรสามารถได้รับประโยชน์ในด้านค่าใช้จ่าย ประสิทธิภาพ และความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ (Maletić et al., 2018) ในการศึกษาครั้งนี้พิจารณาการดูแลและจัดเก็บสินทรัพย์ไว้ในสภาพที่ดี มีการกำหนดการขายสินทรัพย์ การประมาณการค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ และการที่กิจการปรับปรุงทะเบียนสินทรัพย์ให้เป็นปัจจุบัน

ผลการดำเนินงานทางการเงิน (Financial performance)

ผลการดำเนินงานขององค์กร หมายถึง ผลลัพธ์ที่แท้จริงของการกระทำหรือกิจกรรมที่ดำเนินการโดยสมาชิกขององค์กรเพื่อวัดว่าองค์กรได้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถขององค์กรในการตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการอยู่รอดในการแข่งขัน (Ha, & Lo, 2018) ซึ่งผลการดำเนินงานแสดงให้เห็นถึงศักยภาพการพัฒนาขององค์กร รวมถึงการประมาณการการเติบโตในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคาดการณ์การเติบโตที่อิงจากผลการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งมีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่แตกต่างกันมากมายที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานขององค์กร (Le Thi Kim, Duvernay, & Le, 2021) โดยการศึกษาครั้งนี้พิจารณา ผลการดำเนินงานทางการเงิน (Financial performance) ในการวัดผลการดำเนินงานของธุรกิจในจังหวัดสงขลา การที่กิจการมีผลตอบแทนจากสินทรัพย์เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่แล้ว การเติบโตของยอดขายเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่แล้ว การทำกำไรได้เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่แล้ว การปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่แล้ว และการที่กิจการมีต้นทุนการผลิต/ต้นทุนการบริการ/ต้นทุนขายที่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่แล้ว

การพัฒนาสมมติฐาน

การศึกษาที่ผ่านมาพบว่าการจัดการทางการเงิน ในการศึกษาของ Otoo (2024) ประเมินอิทธิพลของแนวปฏิบัติด้านการจัดการทางการเงินต่อประสิทธิภาพขององค์กรในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งเก็บรวบรวมจากบริษัทขนาดเล็ก 45 แห่ง และบริษัทขนาดกลาง 72 แห่ง ในประเทศกาน่า วิเคราะห์ข้อมูลตามหลักสมการโครงสร้าง โดยอธิบายการจัดการทางการเงิน (Financial management practices) ที่ประกอบด้วยการจัดการเงินทุนหมุนเวียน (Working capital management) การจัดการงบประมาณการลงทุน (Capital budget management) และการจัดการสินทรัพย์ (Asset management) แยกเป็นรายด้าน ผลการศึกษาพบว่าการจัดการเงินทุนหมุนเวียนและการจัดการงบประมาณการลงทุนมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อผลการดำเนินงานขององค์กร อย่างไรก็ตามการจัดการสินทรัพย์ไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานขององค์กร และได้แนะแนวทางการบริหารงานของ SMEs ที่จะต้องพัฒนา

ระบบการจัดการทางการเงินที่ชัดเจนและเชิงรุกเพื่อให้แน่ใจว่ามีความสามารถในการแข่งขัน ความยั่งยืน ความสามารถในการดำเนินงาน และความสามารถทางการเงินได้

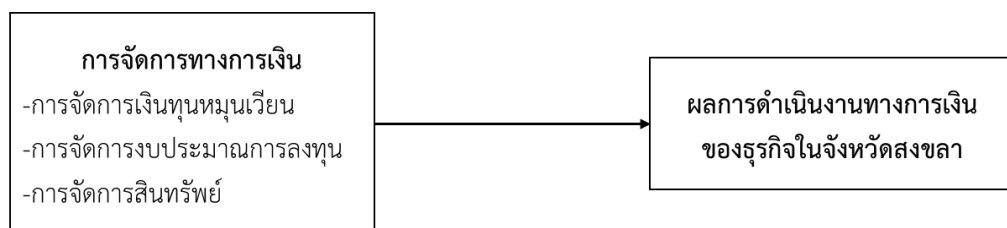
สำหรับการศึกษาการจัดการทางการเงินในประเทศไทยส่วนใหญ่จะพิจารณาแนวทางการดำเนินงานการบริหาร ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามแนวทางการตัดสินใจ การสั่งการ และการวางแผนทางการเงิน ซึ่งเป็นการนำข้อมูลการบริหารมาใช้ในการกระบวนการหรือกิจกรรมดำเนินงาน โดยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตในการบริหารที่เหมาะสมเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกิจการ (นิตยา โพธิ์ศรีจันทร์ และศิริวรรณ เพชรไพร, 2565) ซึ่งแนวทางดังกล่าวส่งผลต่อผลการดำเนินงานหรือความสำเร็จขององค์กร พิจารณาจากผลการศึกษาที่ผ่านมาของหยาดพิรุฬห์ สิงหา และประเวศ เพ็ญภูมิกุล (2559), นิตยา โพธิ์ศรีจันทร์ และศิริวรรณ เพชรไพร (2565), ญัฐนันท์ ฐิตยาปราโมทย์ (2565) และในการศึกษาของ สุนันท์ เฟ่งจินดา, วสุรัตน์ ทรงบรรพต และวัชร สุนทรนนท์ (2567)

นอกจากนี้ในการศึกษาที่ผ่านมาการจัดการเงินหมุนเวียนส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน (Abakah, 2019; Ahmed, 2022; Amram, Habidin, & Basri, 2023; Eton, Mwosi, & Mpora, 2022; Mang'ana, Ndyetabula, & Hokororo, 2023; Eton, Mwosi, & Mpora, 2022; Tharmini, & Lakshan, 2021; Zada, Yukun, & Zada, 2021) การจัดการงบประมาณการลงทุนส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานทาง (Al Wahaibi et al., 2024; Mang'ana, Ndyetabula, & Hokororo, 2023) และการจัดการสินทรัพย์ส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน (Maletič et al., 2018)

การศึกษานี้พิจารณาการจัดการทางการเงิน ซึ่งเป็นแนวทางที่สำคัญของการบริหารทรัพยากรทางการเงิน และการตัดสินใจทางการเงินขององค์กร โดยกลุ่มผู้วิจัยพิจารณาแนวทางการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทางการเงินที่ประกอบด้วยจัดการเงินหมุนเวียน การจัดการงบประมาณการลงทุน และการจัดการสินทรัพย์ที่ธุรกิจควรปฏิบัติตามทั้ง 3 แนวทางดังกล่าว เพื่อให้แต่ละแนวทางส่งเสริมการดำเนินงานซึ่งกันและกัน ซึ่งหากองค์กรปฏิบัติตามแนวทางทั้ง 3 แนวทางอาจจะส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินขององค์กรที่ดีที่ให้องค์กรยั่งยืนได้ โดยการวิจัยตั้งสมมติฐาน ดังนี้

H1: การจัดการทางการเงินส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการทางการเงินต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจในจังหวัดสงขลาเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลปฐมภูมิโดยใช้แบบสอบถาม จากผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องที่สามารถให้ข้อมูลได้ของธุรกิจในจังหวัดสงขลา ซึ่งประชากรในการศึกษานี้จะดำเนินงานในลักษณะเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience sampling)

การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ คือแบบสอบถามซึ่งประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสอบถามและธุรกิจ ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการทางการเงินซึ่งประยุกต์คำถามมาจากการศึกษาของ Otoo (2024) ซึ่งประกอบไปด้วย การจัดการเงินทุนหมุนเวียน การจัดการงบประมาณการลงทุน และการจัดการสินทรัพย์ ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานทางการเงินซึ่งประยุกต์คำถามมาจากการศึกษาของ Ha, & Lo (2018) โดยทั้งส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 เป็นคำถามมาตรวัดประเมินค่า (Rating scale) แบบลิเคิทรสเกล (Likert scale) มีเกณฑ์การให้คะแนนตามระดับความคิดเห็นระดับ 1, 2, 3, 4, 5 จากไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1 คะแนน) ถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง (5 คะแนน) ตามลำดับ และมีการตรวจสอบเครื่องมือในส่วนของความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ซึ่งพบว่าค่าดัชนีมากกว่า 0.50 ซึ่งเหมาะกับการนำไปใช้ นอกจากนี้มีการหาความเชื่อมั่นโดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากแบบสอบถามไปทดลองใช้ภาคสนาม (Try out) จำนวน 30 ชุด เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ของข้อคำถามและเครื่องมือทั้งชุด (Item-total correlation) โดยมีค่าระหว่าง 0.713 - 0.902 มากกว่าเกณฑ์ในการพิจารณา 0.30 (Hair et al., 2019) และพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งมีค่าระหว่าง 0.891 - 0.951 มากกว่าเกณฑ์ในการพิจารณา 0.70 (Cortina, 1993) โดยเบื้องต้นข้อคำถามของแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ด้วยวิธีการวิเคราะห์โดยสมการโครงสร้าง (SEM) กำหนดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำตามแนวทางของ Loehin (1992) อ้างถึงใน อิศริฐฐ์ รินโรสง (2561) สำหรับเกณฑ์อัตราส่วนจำนวนตัวอย่างไม่ควรน้อยกว่า 8 เท่า โดยตามกรอบแนวคิดการศึกษานี้มีตัวแปรสังเกตได้ 19 ตัวแปร ตัวอย่างขั้นต่ำเพื่อการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเท่ากับ 152 ตัวอย่าง ($8 \times 19 = 152$) และจากการเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการลงพื้นที่ในจังหวัดสงขลาเพื่อเก็บข้อมูลของธุรกิจในช่วงเดือนกันยายน 2567 สามารถเก็บข้อมูลได้ 162 ตัวอย่าง และมีข้อมูลครบถ้วนเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล 159 ตัวอย่าง ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ตัวอย่างขั้นต่ำในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ด้วยแบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural equation modeling: SEM) แบบ 2 ขั้นตอนคือ การตรวจสอบโมเดลการวัด (Measurement model) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis: CFA) และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ด้วยวิธีการประมาณการพารามิเตอร์ด้วยวิธีการประมาณค่าความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum likelihood estimation: ML) โดยสถิติเชิงพรรณนาอธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและอธิบายข้อมูลพื้นฐานของตัวแปร ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) ค่าความเบ้ (Skewness) ค่าความโด่ง (Kurtosis) รวมทั้งพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์พื้นฐานของตัวแปร

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 159 คน อายุน้อยที่สุด 25 ปี อายุที่มากที่สุด 69 ปี โดยมีค่าเฉลี่ยอายุผู้ตอบแบบสอบถาม 37.54 ปี และจากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีตำแหน่งงานอื่น ๆ (เจ้าของกิจการ/ผู้บริหาร ผู้จัดการ/หัวหน้า (ผู้จัดการทั่วไป ผู้จัดการศูนย์บริการ ผู้จัดการฝ่ายผลิต ผู้จัดการสาขา ผู้จัดการหอพัก หัวหน้าฝ่ายบุคคล

หัวหน้าฝ่ายขาย) พนักงาน (พนักงานแคชเชียร์ พนักงานจัดซื้อ พนักงานทั่วไป เสมียนร้าน เจ้าหน้าที่ส่วนงาน HR พนักงานการเงิน พนักงานการตลาด) และไม่ตอบ) จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 53.46 รองลงมามีตำแหน่งงานเป็นพนักงานจัดทำบัญชี มีจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 36.48 อันดับสามมีตำแหน่งงานเป็นหัวหน้าฝ่ายบัญชี มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.66 อันดับสี่มีตำแหน่งงานเป็นผู้จัดการฝ่ายบัญชี มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.77 และสุดท้ายมีตำแหน่งงานเป็นผู้อำนวยการฝ่ายบัญชี มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.63 ในส่วนของระดับการศึกษาโดยส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 71.07 มีประสบการณ์ทำงาน 5 - 10 ปี ร้อยละ 35.85 รองลงมาประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 33.95 หากจำแนกตามประเภทธุรกิจของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มโรงแรม/ที่พัก ร้อยละ 36.48 รองลงมาคือผลิตสินค้า/อุตสาหกรรม ร้อยละ 22.64 และค้าปลีก/ค้าส่ง ร้อยละ 20.13 และอยู่ในธุรกิจอื่น ๆ (ศูนย์ซ่อมสีและรถยนต์ สำนักงานบัญชี ซ่อมอะไหล่ คาเฟ่ และบริการอื่น ๆ) ร้อยละ 20.75 โดยธุรกิจมีรูปแบบการดำเนินธุรกิจโดยส่วนใหญ่มีลักษณะเจ้าของคนเดียว ร้อยละ 42.77 รองลงมาบริษัทจำกัด ร้อยละ 27.67 และดำเนินธุรกิจในรูปแบบอื่น ๆ รวมกันร้อยละ 29.56

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลธุรกิจ (n=159)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งงานปัจจุบัน		
พนักงานจัดทำบัญชี	58	36.48
หัวหน้าฝ่ายบัญชี	9	5.66
ผู้จัดการฝ่ายบัญชี	6	3.77
ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชี	1	0.63
อื่น ๆ ประกอบด้วย	85	
เจ้าของกิจการ/ผู้บริหาร	14	8.80
ผู้จัดการ/หัวหน้า	16	10.06
พนักงาน	48	30.20
ไม่ตอบ	7	4.40
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	29	18.24
ปริญญาตรี	113	71.07
สูงกว่าปริญญาตรี	17	10.69
ประสบการณ์การทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	54	33.95
5 - 10 ปี	57	35.85
11 - 20 ปี	32	20.13
21 - 30 ปี	12	7.55
มากกว่า 30 ปี	4	2.52

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทของธุรกิจ		
โรงแรม/ที่พัก	58	36.48
ผลิตสินค้า/อุตสาหกรรม	36	22.64
ค้าปลีก/ค้าส่ง	32	20.13
อสังหาริมทรัพย์/ก่อสร้าง	13	8.18
บริการอื่นๆ	11	6.91
ไม่ตอบ	9	5.66
รูปแบบของกิจการ		
เจ้าของคนเดียว	68	42.77
ห้างหุ้นส่วนสามัญ	13	8.18
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	30	18.86
บริษัทจำกัด	44	27.67
บริษัทมหาชนจำกัด	4	2.52

จากตารางที่ 2 อธิบายค่าตัวแปรทางสถิติเชิงพรรณนา โดยตัวแปรมีค่าเฉลี่ย (Mean) อยู่ในช่วง 4.19 ถึง 4.44 ในขณะที่ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: SD) อยู่ในช่วง 0.5289 ถึง 0.8454 ในบริบทของการแจกแจงแบบปกติ ข้อมูลของตัวแปรต้องไม่มีความเบ้ (Skewness) หรือความโด่ง (Kurtosis) ที่ผิดปกติ โดยความเบ้ต้องน้อยกว่า 3 และความโด่งต้องน้อยกว่า 10 (Kline, 2016) โดยผลการศึกษาค่าสัมบูรณ์ของความเบ้อยู่ในช่วง 0.4393 ถึง 1.4173 ในขณะที่ค่าสัมบูรณ์ความโด่งอยู่ในช่วง 0.0462 ถึง 2.5732 ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การแจกแจงปกติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 2 สถิติเชิงพรรณนา (ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเบ้ และค่าความเบ้)

ตัวแปร	Minimum	Maximum	Mean	SD	Skewness	Kurtosis
FP	2.40	5.00	4.27	0.6083	- 0.7111	0.4029
FP1	2.00	5.00	4.29	0.7057	- 0.8051	0.6117
FP2	2.00	5.00	4.24	0.7067	- 0.8126	0.9269
FP3	2.00	5.00	4.19	0.7727	- 0.6733	- 0.0295
FP4	2.00	5.00	4.39	0.6455	- 0.7253	0.1896
FP5	1.00	5.00	4.23	0.7891	- 1.0655	1.5298
FMP	2.71	5.00	4.33	0.5289	- 0.6506	0.0147
WC1	3.00	5.00	4.33	0.6430	- 0.4393	- 0.6825
WC2	2.00	5.00	4.28	0.6573	- 0.5093	- 0.0742
WC3	3.00	5.00	4.39	0.6927	- 0.6965	- 0.6743
WC4	1.00	5.00	4.23	0.8338	- 1.1771	1.8413
WC5	2.00	5.00	4.44	0.6413	- 0.8776	0.4154

ตัวแปร	Minimum	Maximum	Mean	SD	Skewness	Kurtosis
WC	2.80	5.00	4.34	0.5421	- 0.5843	- 0.0462
CB1	2.00	5.00	4.41	0.7135	- 1.1031	1.0045
CB2	2.00	5.00	4.35	0.6842	- 0.6872	- 0.1446
CB3	2.00	5.00	4.41	0.7310	- 1.0077	0.3109
CB4	1.00	5.00	4.22	0.7684	- 0.8237	0.8799
CB5	1.00	5.00	4.33	0.7929	- 1.1344	1.3073
CB	2.00	5.00	4.34	0.5894	- 0.8485	0.6368
AM1	1.00	5.00	4.42	0.7495	- 1.4173	2.5732
AM2	1.00	5.00	4.28	0.8261	- 1.2380	1.6577
AM3	1.00	5.00	4.24	0.8454	- 1.2427	1.9202
AM4	1.00	5.00	4.31	0.7872	- 1.3163	2.2719
AM	2.34	5.00	4.32	0.6305	- 0.9577	0.6800

ตารางที่ 3 เมทริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) แสดงให้เห็นว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างตัวแปรอิสระที่สังเกตเห็นได้อยู่ภายในขีดจำกัดที่สำคัญ โดยค่าต่ำสุดคือ 0.442 ค่าสูงสุดคือ 0.736 และไม่มีตัวแปรใดที่เกิน 0.80 สิ่งนี้บ่งชี้ว่าไม่มีความกังวลอย่างร้ายแรงเกี่ยวกับ Multicollinearity ระหว่างตัวแปร (Hair et al., 2010)

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

ตัวแปร	FP	FMP	WC	CB	AM
FP	1				
FMP	.508**	1			
WC	.480**	.870**	1		
CB	.454**	.928**	.736**	1	
AM	.442**	.901**	.642**	.767**	1

การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างในครั้งนี้ มีการตรวจสอบโมเดลการวัด (Measurement model) ซึ่งเป็นการพิจารณาความสัมพันธ์เชิงการวัดของตัวแปรแฝงด้วยตัวแปรสังเกตได้ ในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) เพื่อยืนยันความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ของเครื่องมือที่สร้างขึ้น โดยการตรวจสอบความกลมกลืนโดยรวมของโมเดลหลังปรับโมเดลโดยการพิจารณาค่าดัชนี (Modification indices) จากโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดในตารางที่ 4 ซึ่งมีค่า $\chi^2 = 276.434$, $df = 143$, ค่า $\chi^2 / df = 1.93$, CFI = 0.926, TLI = 0.912, RMSEA = 0.077 และ SRMR = 0.059 ซึ่งมีค่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ยอมรับได้ (Hair et al., 2010) สรุปได้ว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตารางที่ 4 ค่าความกลมกลืนของโมเดล

Fit indicator	Acceptable Fit	ก่อนปรับโมเดล (MOD)	หลังปรับโมเดล (MOD)
1. χ^2/df	< 3	353.624/148=2.39 *P-value0.00	276.434/143=1.93 *P-value0.00
2. CFI	> 0.90	0.886	0.926
3. TLI	> 0.90	0.869	0.912
4. RMSEA	< 0.08	0.093	0.077
5. SRMR	< 0.08	0.064	0.059

ในการตรวจสอบโมเดลการวัด (Measurement model) มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ของตัวแปรสังเกตได้และตัวแปรแฝง โดยพิจารณาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการตรวจสอบน้ำหนักของตัวชี้วัด (Factor loading of the indicators) ซึ่งเป็นตัวแปรที่สังเกตได้ พิจารณาค่าความเชื่อมั่นองค์ประกอบหรือค่า CR (Composite reliability) และค่าความแปรปรวนที่ถูกสกัดเฉลี่ย AVE (Average variance extracted) ก่อนการพิจารณาโมเดลสมการโครงสร้าง (SEM)

ตารางที่ 5 ค่าน้ำหนักตัวชี้วัด (Factor loading) และ Cronbach's alpha

ตัวแปร	Factor loadings	Cronbach's alpha
ตัวแปรอิสระ (X)		
การจัดการทางการเงิน (Financial management practices: FMP)		0.925
การจัดการเงินทุนหมุนเวียน (Working capital management: WC)		0.836
1. กิจกรรมการจัดการเงินทุนที่ดี (WC1)	0.664	
2. กิจกรรมประมาณการกระแสเงินสด (WC2)	0.716	
3. กิจกรรมการจัดการบัญชีเจ้าหนี้ได้อย่างถูกต้อง (WC3)	0.719	
4. กิจกรรมมีระบบการติดตามลูกหนี้ (WC4)	0.678	
5. กิจกรรมมีกระแสเงินสดที่เพียงพอต่อความต้องการในแต่ละวัน (WC5)	0.740	
การจัดการงบประมาณการลงทุน (Capital budget management: CB)		0.857
1. กิจกรรมมีการจัดทำงบประมาณ (CB1)	0.748	
2. กิจกรรมมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอต่อการทำธุรกรรมที่เกิดขึ้น (CB2)	0.756	
3. กิจกรรมมีการจัดทำรายงานทางการเงิน (CB3)	0.791	
4. กิจกรรมมีการจัดทำงบประมาณตามกิจกรรม (CB4)	0.701	
5. กิจกรรมมีการวิเคราะห์ทางการเงิน (CB5)	0.750	
การจัดการสินทรัพย์ (Asset management: AM)		0.857
1. กิจกรรมมีการดูแลและจัดเก็บสินทรัพย์ไว้สภาพที่ดี (AM1)	0.667	
2. กิจกรรมมีการกำหนดการขายสินทรัพย์ (AM2)	0.793	

ตัวแปร	Factor loadings	Cronbach's alpha
3. กิจกรรมมีการประมาณการค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ (AM3)	0.811	0.894
4. กิจกรรมมีการปรับปรุงทะเบียนสินทรัพย์ให้เป็นปัจจุบัน (AM4)	0.861	
ตัวแปรตาม (Y)		
ผลการดำเนินงานทางการเงิน (Financial performance: FP)		
1. กิจกรรมมีผลตอบแทนจากสินทรัพย์เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่แล้ว (FP1)	0.783	
2. กิจกรรมมีการเติบโตของยอดขายเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่แล้ว (FP2)	0.865	0.894
3. กิจกรรมทำได้เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่แล้ว (FP3)	0.843	
4. กิจกรรมปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่แล้ว (FP4)	0.676	
5. กิจกรรมมีต้นทุนการผลิต/ต้นทุนการบริการ/ต้นทุนขาย ที่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่แล้ว (FP5)	0.801	

โดยตัวชี้วัดซึ่งเป็นตัวแปรสังเกตได้ ทั้งหมด 19 ตัวบ่งชี้ ซึ่งพบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวชี้วัดมีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง 0.664 – 0.865 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.50 ตามเกณฑ์ค่ามาตรฐานขั้นต่ำ (Hair et al., 2019) และพิจารณาความสอดคล้องภายในจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของตัวแปรการจัดการทางการเงินเท่ากับ 0.925 การจัดการเงินทุนหมุนเวียน เท่ากับ 0.836 โดยการจัดการงบประมาณการลงทุนและการจัดการสินทรัพย์มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากัน โดยมีค่าเท่ากับ 0.857 ในส่วนของผลการดำเนินงานทางการเงินเท่ากับ 0.894 โดยเกณฑ์ในการพิจารณาควรมีค่ามากกว่า 0.70 (Cortina, 1993)

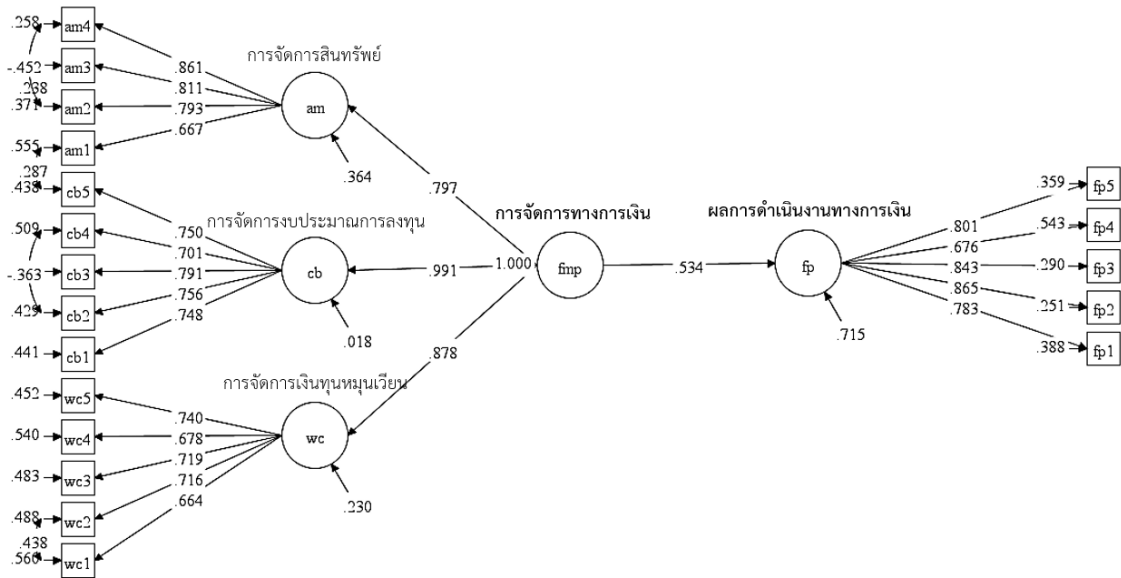
ตารางที่ 6 Constructs validity

ตัวแปรแฝง	CR	AVE	FP	WC	CB	AM
FP	0.896	0.634	0.796			
FMP	0.921	0.796	0.258			
WC	0.831	0.501	0.230	0.708		
CB	0.865	0.562	0.206	0.542	0.750	
AM	0.866	0.618	0.195	0.412	0.588	0.786

หมายเหตุ: Values in the diagonal indicate the square root of each AVE, the off-diagonal values are the squared correlation.

สำหรับการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงสอดคล้องจากค่าความเชื่อมั่นองค์ประกอบหรือค่า CR ควรมีค่ามากกว่า 0.70 และค่าความแปรปรวนที่ถูกสกัดเฉลี่ย AVE ควรมีค่ามากกว่า 0.50 (Fornell & Larcker, 1981; Hair et al., 2019) โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งค่า CR และ AVE มากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด นอกจากนี้รายละเอียดในตารางที่ 6 พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant validity) พิจารณาค่าบนเส้นทแยงมุมแสดงถึงรากที่สองของแต่ละ

AVE (The square root of each AVE) ต้องมีค่ามากกว่าค่าที่ไม่อยู่บนเส้นทแยงมุมคือค่าความสัมพันธ์กำลังสอง (Squared correlation) (Cheung et al., 2024; Fornell & Larcker, 1981) ซึ่งพิจารณาได้ว่าโมเดลการวัดนี้มีความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant validity) ดังนั้นโมเดลการวัดนี้แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นที่เพียงพอสามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโมเดลสมการโครงสร้างในขั้นตอนต่อไป

ภาพที่ 2 โมเดลสมการโครงสร้างจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

พิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลโมเดลสมการโครงสร้างในตารางที่ 7 พบว่าการจัดการทางการเงินส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน (Std. Est = 0.534, $P < 0.001$) ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานที่ 1 และพบว่าโมเดลการจัดการทางการเงินส่งผลต่อผลการดำเนินงานอธิบายได้ร้อยละ 28.50 ($R^2 = 0.285$)

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติทางตรง

สมมติฐาน	Std. Est	SE	p-value	R^2
H1 FMP -> FP	0.534***	0.067	0.000	0.285

หมายเหตุ: Significant; *** = $p < 0.001$ (2 tailed)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่าการจัดการทางการเงินส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญ หากธุรกิจมีการจัดการทางการเงินที่ประกอบด้วยการจัดการเงินลงทุนหมุนเวียน การจัดการงบประมาณการลงทุน และการจัดการสินทรัพย์ที่ดีจะส่งผลที่ดีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ผ่านมา (Abakah, 2019; Ahmed, 2022; Al Wahaibi et al., 2024; Amram, Habidin, & Basri, 2023; Eton, Mwosi, & Mpora, 2022; Maletić et al., 2018; Mang'ana, Ndyetabula, & Hokororo, 2023; Tharmini, & Lakshan, 2021; Otoo, 2024; Zada, Yukun, & Zada, 2021) ซึ่งอธิบายด้วยทฤษฎีมุมมองฐานทรัพยากร (RBV) ซึ่งเน้นว่าทรัพยากรและความสามารถเฉพาะของธุรกิจ เช่น สินทรัพย์ กระบวนการ ความรู้ และคุณลักษณะต่าง ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานที่ดี (Barney, 1991; Dyer & Singh, 1998)

ในการจัดการทางการเงินที่ดีธุรกิจควรรักษาระดับเงินทุนหมุนเวียนให้เหมาะสม การจัดการเงินทุนหมุนเวียนยังช่วยให้การดำเนินงานของธุรกิจเป็นไปอย่างราบรื่นซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับธุรกิจซึ่งส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพทางธุรกิจส่งผลให้ประสบความสำเร็จในอนาคต (Amram, Habidin, & Basri, 2023) หากธุรกิจขาดแคลนเงินทุนจะทำให้เสี่ยงต่อความสามารถในการดำเนินธุรกิจ (Ahmed, 2022) ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการจัดการทางการเงินที่ไม่ดี การจัดสรรงบประมาณที่ไม่เพียงพอ และต้นทุนการดำเนินงานที่สูง ซึ่งธุรกิจควรตัดสินใจทางการเงินที่ดีที่สุดเพื่อปรับปรุงผลการดำเนินงานทางการเงิน ธุรกิจควรดำเนินกลยุทธ์การจัดการทางการเงินที่ช่วยให้ธุรกิจของพวกเขาพัฒนาในด้านส่วนแบ่งการตลาดและความสามารถในการทำกำไร (Eton, Mwosi, & Mpora, 2022) และการจัดการเงินทุนหมุนเวียนและแนวทางการจัดหาเงินทุนเป็นส่วนสำคัญของกลยุทธ์การจัดการทางการเงินของธุรกิจ (Mang'ana, Ndyetabula, & Hokororo, 2023) นอกจากนี้ในการจัดการทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการจัดการงบประมาณเงินทุนเป็นสิ่งที่แสดงถึงคุณภาพของการวางแผนทางการเงินสำหรับการใช้จ่ายในอนาคตในโครงการต่าง ๆ ที่กำลังจะเกิดขึ้น ในส่วนของการวางแผนงบประมาณเป็นหนึ่งในองค์ประกอบที่สำคัญที่ต้องอาศัยข้อมูลทางด้านต้นทุนตามวัตถุประสงค์ (ณัฐนันท์ จิตติยาปราโมทย์, 2565) ไม่เพียงแต่ช่วยให้บริษัทอยู่รอดและยั่งยืนเท่านั้น แต่ยังสามารถใช้ข้อมูลเพื่อให้สามารถตัดสินใจลงทุนและบรรลุผลลัพธ์ที่ดีได้ ซึ่งสนับสนุนความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจได้เป็นอย่างดี (Al Wahaibi et al., 2024; Mang'ana, Ndyetabula, & Hokororo, 2023; Otoo, 2024; Zada, Yukun, & Zada, 2021) และในส่วนของจัดการทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสินทรัพย์ ผู้บริหารระดับสูงควรมีการกำหนดนโยบายการจัดการสินทรัพย์เพื่อให้กรอบการตั้งเป้าหมายการจัดการสินทรัพย์และเพื่อปรับปรุงระบบการจัดการสินทรัพย์อย่างต่อเนื่อง ระบบการจัดการสินทรัพย์สนับสนุนองค์กรในการจัดการความเสี่ยงและต้นทุนของสินทรัพย์ในลักษณะที่มีโครงสร้างอย่างมีประสิทธิภาพ (Maletić et al., 2018)

นอกจากนี้ในการศึกษาของ Tharmini, & Lakshan (2021) ระบุอุปสรรคหลักที่ธุรกิจต้องเผชิญในการนำแนวปฏิบัติการจัดการทางการเงินไปใช้คือการเตรียมชุดงบการเงินที่สมบูรณ์ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูงในการจ้างนักบัญชีที่มีคุณสมบัติและการขาดความรู้ด้านบัญชีของเจ้าของผู้จัดการ ซึ่งควรพัฒนาทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการจัดการทางการเงินในใจของผู้จัดการเจ้าของธุรกิจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการเงิน อย่างไรก็ตามองค์กรธุรกิจควรลงทุนเวลาและเงินมากขึ้นในการให้ความรู้และทักษะการจัดการทางการเงินพื้นฐานแก่ตนเองและพนักงาน เพื่อรองรับความยั่งยืนทางธุรกิจ ซึ่งธุรกิจขนาดเล็กควรเข้าร่วมการฝึกอบรมการจัดการการเงินเพื่อพัฒนาทักษะทางการเงินและปรับปรุงการดำเนินงานประจำวันของพวกเขา (Eton, Mwosi, & Mpora, 2022) ดังนั้นธุรกิจจะต้องพัฒนาระบบการจัดการทางการเงินที่ชัดเจนและเชิงรุกเพื่อให้แน่ใจว่ามีความสามารถในการแข่งขัน ความยั่งยืน ความสามารถในการดำเนินงาน และความสามารถทางการเงิน ความสำเร็จขององค์กรขึ้นอยู่กับแนวทางการจัดการทางการเงินที่องค์กรนำมาใช้ (Otoo, 2024; Zada, Yukun, & Zada, 2021) โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีแนวทางและวิธีการที่แตกต่างกันในการจัดการการเงิน และต้องตัดสินใจทางการเงินที่เหมาะสมเกี่ยวกับเงินทุนหมุนเวียน การจัดทำงบประมาณเงินทุน และโครงสร้างเงินทุนและเงินปันผล องค์กรที่ไม่ใส่ใจข้อมูล เครื่องมือ และเทคนิคอาจจะต้องเผชิญกับความล้มเหลวทางธุรกิจได้ (Zada, Yukun, & Zada, 2021) ดังนั้นการจัดการทางการเงินที่ดีช่วยส่งเสริมธุรกิจให้มีความสามารถในการแข่งขันซึ่งส่งผลที่ดีต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน และผลการศึกษายังส่งเสริมธุรกิจให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วยการจัดการทางการเงินซึ่งสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศไทยได้ด้วยการจัดการทางการเงินที่ดี นอกจากนี้ผลการวิจัยสามารถเติมเต็มช่องว่างการศึกษา โดยเฉพาะงานวิจัยที่สนับสนุนการบัญชีบริหารเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจทางธุรกิจต่อไป

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัย เพื่อเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานทางธุรกิจโดยเฉพาะ SMEs ควรดำเนินงานตามแนวทางการจัดการทางการเงินที่เกี่ยวข้อง เช่น ธุรกิจควรมีการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่เพียงพอ มีการจัดทำประมาณเงินทุนเพื่อการวางแผน มีการกำหนดนโยบายการจัดการสินทรัพย์ นอกจากนี้ ควรสนับสนุนให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบและแนวทางการจัดการทางการเงินของธุรกิจเข้าร่วมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะทางการเงิน เช่น หลักสูตรการเงินสำหรับการเริ่มต้นธุรกิจ หลักสูตรการบริหารจัดการทางการเงินขององค์กรเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน โครงการอบรมการเงินสำหรับผู้บริหาร เป็นต้น เช่นเดียวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการควบคุม ดูแล และสนับสนุนธุรกิจ เช่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมสรรพากร หอการค้าจังหวัด ควรจะออกแบบหลักสูตรหรือโครงการเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจถึงการจัดการทางการเงินที่ทันสมัยหรือการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อมาช่วยสนับสนุนการจัดการทางการเงินของธุรกิจ ซึ่งหากธุรกิจมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นก็จะส่งผลที่ดีต่อเศรษฐกิจในภาพรวมได้ นอกจากนี้ผลการศึกษามีข้อสังเกตที่ควรพิจารณาในส่วนของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นพนักงานซึ่งอาจจะไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ แต่พนักงานส่วนใหญ่เป็นพนักงานบัญชีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการทางการเงินในทางปฏิบัติและเป็นผู้ให้ข้อมูลทางการเงินและบัญชีที่ดีที่ช่วยในการบริหารจัดการธุรกิจได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างธุรกิจในจังหวัดสงขลาเท่านั้น และอธิบายการจัดการทางการเงินใน 3 มุมมองซึ่งประกอบด้วยการจัดการเงินทุนหมุนเวียน การจัดการงบประมาณการลงทุน และการจัดการสินทรัพย์ อย่างไรก็ตามในการจัดการทางการเงินยังมีมุมมองอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเช่น การรายงานและการวิเคราะห์ทางการเงิน การควบคุมภายในทางการเงิน เป็นต้น ซึ่งหากพิจารณาร่วมกับประเภทธุรกิจอย่างเหมาะสมสามารถปรับใช้ในการศึกษาครั้งต่อไป เพื่อเติมเต็มช่องว่างการวิจัยที่สามารถใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานของธุรกิจ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การจัดการทางการเงิน โดยการจัดการเงินทุนหมุนเวียน การจัดการงบประมาณลงทุน และการจัดการสินทรัพย์สามารถส่งผลที่ดีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจในพื้นที่จังหวัดสงขลาได้ ซึ่งการจัดการดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของการบริหารทรัพยากรทางการเงินและการตัดสินใจทางการเงินของกิจการ ซึ่งธุรกิจในพื้นที่จังหวัดสงขลาสามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินงานของกิจการได้

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ. (2566). **เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดสงขลา 20 ปี (พ.ศ. 2566 – 2585)**. https://www.songkhla.go.th/files/com_news_develop_plan/2023-06_8e5a039fe5ac788.pdf
- ฐิตา เอกกานนท์. (2562). **ปลดล็อก SMEs ไทย ปรับตัวอย่างไรให้เติบโต โครงการศึกษาด้านโครงสร้างเศรษฐกิจไทย ที่มีนัยต่อการดำเนินนโยบาย สายนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย**. https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/research-and-publications/research/discussion-paper-and-policy-paper/SMEs_paper.pdf
- ณัฐนันท์ ฐิตยาปราโมทย์. (2565). ผลกระทบของคุณภาพการตัดสินใจทางการบัญชีบริหารที่มีต่อความอยู่รอดของกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 14(2), 105-124.
- นิตยา โพธิ์ศรีจันทร์ และศิริวรรณ เพชรไพร. (2565). ผลกระทบของการประยุกต์ใช้ข้อมูลการบัญชีบริหารเชิงรุก ที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดนครพนม. **วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ**, 9(1), 19-30.
- ฝ่ายวิเคราะห์สถานการณ์และเตือนภัยทางเศรษฐกิจ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2566). **รายงานสถานการณ์ MSME ปี 2567**. <https://www.sme.go.th/knowledge/>
- สุนันท์ เฟ่งจินดา, วสุรัตน์ ทรงบรรพต และวัชรีย์ สุนทรนนท์. (2567). การบัญชีบริหารและการบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการค้าสมัยใหม่ในยุคดิจิทัล กรณีศึกษา: วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร (ธุรกิจ SMEs). **วารสารรัชต์ภาคย์**, 18(58), 132-149.
- สำนักงานคลังจังหวัดสงขลา. (2568). **รายงานภาวะเศรษฐกิจการคลังจังหวัดสงขลา ปี พ.ศ. 2567**. <https://www.cgd.go.th/>
- สำนักงานสถิติจังหวัดสงขลา. (2565). **สำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2565 ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดสงขลา**. <https://songkhla.nso.go.th/images/stitic/society/5businessindustrialcensus2022.pdf>
- หยาดพิรุฬห์ สิงหา และประเวศ เพ็ญภูมิกุล. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้ข้อมูลการบัญชีบริหารกับความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคใต้. **วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 11(2), 373-383.
- อิศรภรณ์ รินไธสง. (2561). **โมเดลสมการโครงสร้างสำหรับการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Abakah, H. (2019). **Influence of financial management practices on organizational performance of non-governmental organizations in biodiversity**, ACCRA [Master of business administration degree in finance dissertation]. University of Cape Coast. <http://hdl.handle.net/12346789/4241>

- Ahmed, A. Y. (2022). **Working capital management and financial performance of small and medium enterprises in Garissa County, Kenya** [Master of business administration degree in Finance, Kenyatta university]. Kenyatta University. <https://irlibrary.ku.ac.ke/server-/api/core/bitstreams/0808d731-cf26-4ea6-be33-dc7ea8b26567/content>
- Alleyne, P., Armstrong, S., & Chandler, M. (2018). A survey of capital budgeting practices used by firms in Barbados. **Journal of Financial Reporting and Accounting**, 16(4), 564-584.
- Al Wahaibi, M. A. K., Hussainy, S. S., Rajan, R., & Younas, A. (2024). SMEs capital budgeting practices: A review article. **Journal of Ecohumanism**, 3(7), 2426-2430.
- Amram, N. R., Habidin, N. F., & Basri, M. F. (2023). The relationship between working capital management and business performance in Malaysia SMEs family business. **International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences**, 13(9), 963-974.
- Barney, J. (1991). Firm resources and sustained competitive advantage. **Journal of management**, 17(1), 99-120.
- Cheung, G. W., Cooper-Thomas, H. D., Lau, R. S., & Wang, L. C. (2024). Reporting reliability, convergent and discriminant validity with structural equation modeling: A review and best-practice recommendations. **Asia Pacific Journal of Management**, 41(2), 745-783.
- Cortina, J. M. (1993). What is coefficient alpha? An examination of theory and applications. **Journal of applied psychology**, 78(1), 98-104.
- Dyer, J. H., & Singh, H. (1998). The relational view: Cooperative strategy and sources of interorganizational competitive advantage. **Academy of management review**, 23(4), 660-679.
- Eton, M., Mwosi, F., & Mpora, E. B. (2022). Financial management practices and small-scale businesses' profitability, from the viewpoint of kabale municipality, **Uganda. Annals of Management and Organization Research**, 3(3), 165-178.
- Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. **Journal of Marketing Research**, 8(1), 39-51.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). **Multivariate data analysis (7th ed.)**. Upper Saddle River, New Jersey.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2019). **Multivariate data analysis (8th ed.)**. Cengage.
- Ha, S. T., & Lo, M. C. (2018). An empirical examination of knowledge management and organisational performance among Malaysian manufacturing SMEs. **International Journal of Business Innovation and Research**, 17(1), 23-37.
- Karadag, H. (2015). Financial management challenges in small and medium-sized enterprises: A strategic management approach. **Emerging Markets Journal**, 5(1), 26-40.

- Kline, R. B. (2016). Principles and practice of structural equation modeling. Guilford publications.
- Le Thi Kim, N., Duvernay, D., & Le Thanh, H. (2021). Determinants of financial performance of listed firms manufacturing food products in Vietnam: Regression analysis and Blinder–Oaxaca decomposition analysis. **Journal of Economics and Development**, 23(3), 267-283.
- Maletič, D., Maletič, M., Al-Najjar, B., & Gomišček, B. (2018). Development of a model linking physical asset management to sustainability performance: An empirical research. **Sustainability**, 10(12), 4759; <https://doi:10.3390/su10124759>
- Mang'ana, K. M., Hokororo, S. J., & Ndyetabula, D. W. (2024). An Investigation of the extent of implementation of the financial management practices of agri-SMEs in developing countries: Evidence from Tanzania. **Sustainable Technology and Entrepreneurship**, 3(1), 100049; <https://doi.org/10.1016/j.stae.2023.100049>
- Mang'ana, K. M., Ndyetabula, D. W., & Hokororo, S. J. (2023). Financial management practices and performance of agricultural small and medium enterprises in Tanzania. **Social Sciences & Humanities Open**, 7(1), 100494; <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2023.100494>
- Otoo, F. N. K. (2024). Assessing the influence of financial management practices on organizational performance of small-and medium-scale enterprises. **Vilakshan-XIMB Journal of Management**. 21(2), 162-188.
- Tharmini, T., & Lakshan, A. M. I. (2021). Impact of financial management practices on performance of small and medium enterprises–Legitimacy theory perspectives. **Kelaniya Journal of Management**, 10(1). 43-64. <https://doi.org/10.4038/kjm.v10i1.7666>
- Yang, S., Ishtiaq, M., & Anwar, M. (2018). Enterprise risk management practices and firm performance, the mediating role of competitive advantage and the moderating role of financial literacy. **Journal of Risk and Financial Management**, 11(3), 35; <https://doi.org/10.3390/jrfm11030035>
- Zada, M., Yukun, C., & Zada, S. (2021). Effect of financial management practices on the development of small-to-medium size forest enterprises: Insight from Pakistan. **Geo Journal**, 86(3), 1073-1088.